

Planschade en nadeelcompensatie

De overheid neemt binnen haar taakuitvoering veel maatregelen en besluiten die in het algemeen belang zijn. De overheid handelt dan volledig volgens de regels (rechtmatig), maar kan toch schade veroorzaken. Burgers en bedrijven kunnen nadeel ondervinden door dit optreden van de overheid. In sommige situaties hebben zij recht op een tegemoetkoming in de schade.

Planschade

Planschade is financiële schade die een persoon of een bedrijf permanent lijdt als gevolg van een planologisch besluit. In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) staan voorwaarden voor vergoeding genoemd. Een van de voorwaarden is dat de situatie onvoorzienbaar wijzigt, bijvoorbeeld doordat een hoger gebouw wordt aangelegd dan eerst mogelijk was. Burgers en bedrijven komen mogelijk in aanmerking voor een tegemoetkoming in planschade, als door een planologisch besluit:

- onroerend goed (bijvoorbeeld woning) in waarde daalt (vermogensschade);
- permanent verlies van inkomen/omzet optreedt (inkomensschade).

Een aanvraag voor een planschadevergoeding dient men in bij de gemeente. Het bevoegd gezag van de planologische maatregel is daarna ook het orgaan dat beslist op een verzoek om planschadevergoeding. Bij een provinciaal inpassingsplan is dat de provincie en bij een bestemmingsplan de gemeente. Doorgaans zal pas een besluit worden genomen nadat een onafhankelijke beoordelingscommissie een advies heeft uitgebracht. Een verzoek om planschade kan pas worden ingediend nadat het bestemmingsplan of inpassingsplan onherroepelijk is. Dat wil zeggen dat het planologische besluit niet meer kan worden gewijzigd door middel van een uitspraak door de rechtbank of de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Nadeelcompensatie

Nadeelcompensatie is de vergoeding van onevenredige nadelen die door rechtmatig overheidshandelen ontstaan. Uitgangspunt is dat enkel het nadeel dat verder gaat dan het normaal maatschappelijk risico wordt vergoed. Denk bijvoorbeeld aan wegen die worden afgesloten, waardoor vrachtverkeer moet omrijden en langer onderweg is. De extra kosten die daarmee gepaard gaan kunnen voor vergoeding in aanmerking komen. Een verzoek om nadeelcompensatie wordt aangevraagd bij het bestuursorgaan dat het besluit heeft genomen waardoor de schade ontstaat. Ook bij nadeelcompensatie wordt vaak pas een besluit genomen nadat een onafhankelijke beoordelingscommissie een advies heeft uitgebracht.